16.6.2026

Hallituksen esitys eduskunnalle kuolinpesän sähköistä asiointia koskevaksi lainsäädännöksi, HE 107/2026 vp

# Lausunto

## 1. Yleistä

Digi- ja väestötietovirasto on ollut tiiviisti mukana lakipakettia valmistelleen työryhmän työskentelyssä ja valmistautuu omalta osaltaan ehdotusten edellyttämiin laajoihin tietojärjestelmä- ja prosessimuutoksiin osana Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -ohjelmaa. Tässä lausunnossa arvioidaan hallituksen esitystä siviilioikeuden ja oikeusministeriön hallinnonalan kannalta DVV:lle esitettyjen tehtävien näkökulmasta.

Digi- ja väestötietovirasto kannattaa lainsäädäntöuudistusta. Se sujuvoittaa heti voimaantullessaan kuolinpesien perunkirjoitusvaihetta ja etenkin luo pohjan asiakaslähtöiselle jatkokehittämiselle niin, että tulevaisuudessa erilaisten yksityisten ja julkisten palvelutuottajien on mahdollista digitalisoida niitä asiointiprosesseja, joissa kuolinpesät tai niihin kuuluvat henkilöt ovat osallisina, käyttämällä hyväksi kuolinpesän osakasrekisterin tietoja tai Suomi.fi-valtuuksia. Samalla on kuitenkin realistista ottaa huomioon, että perintökaaren järjestelmä on vanhaa perua ja osassa kuolinpesiä monimutkainen soveltaa. Kuolinpesien varallisuustilanteet ja henkilösuhteet vaihtelevat hyvin suuresti, eikä kaikkien pesien kaikkia asiointitilanteita välttämättä pitkässäkään juoksussa ole mahdollista tai ainakaan kannattavaa digitalisoida. Nykyisten ei-digitaalisten menetelmien säilyminen perunkirjoituksen ja pesänselvityksen vaihtoehtoisina siviilioikeudellisina menettelytapoina mahdollistaa sujuvien digitaalisten palveluiden rakentamisen kuolinpesien valtavirran käyttöön.

Kuolinpesän osakasrekisterin perustamisen myötä julkinen valta tarjoaa uuden perusrekisterin ja aikaisempaa laajemmat palvelut perunkirjoituksen ja pesänselvityksen tietotarpeisiin ja tiedon jakeluun. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, katetaan aiheutuvat kustannukset uudistuksesta koituvilla viranomaissäästöillä ja palvelumaksuilla, eikä hallituksen esityksen valmistelussa tunnistettu tarvetta viranomaisten lisämäärärahaesityksille. DVV:n osalle uudistus ei kuitenkaan tuo ainakaan alkuvaiheessa merkittäviä kustannussäästöjä. Uuden rekisterin ylläpitäjänä ja laajempien palvelujen tuottajana DVV korostaa sitä, että palvelun käytöstä perittävät maksut on jatkossa asetettava toteutuvan omakustannushinnan mukaisiksi, jotta palvelu voidaan tuottaa kuolinpesille riittävin resurssein ilman palveluaikojen venymistä. Hallituksen esityksessä esitettyjä arvioita taloudellisista vaikutuksista DVV:n toimintaan palvelun käynnistysvaiheessa virasto pitää realistisina.



Puh. **0295 536 000** (vaihde)
Tfn. **0295 536 000** (växel)

Yhteystiedot: **dvv.fi**
Kontaktuppgifter: **dvv.fi/sv**

# 2. Kuolinpesän osakasrekisteri

## 2.1 Osakasrekisterin ja perukirjan välinen suhde

Jos kuolinpesän ilmoittaja on ryhtynyt käyttämään osakasrekisteriä ilmoittamiseen, olisi hän velvollinen tarkastamaan, tarvittaessa täydentämään ja vakuuttamaan tiedot viimeistään siinä yhteydessä, kun perukirja toimitetaan Verohallinnolle (ehdotetut osakasrekisterilain 1 ja 8 § sekä perintökaaren 20 luvun 8 §). Ilmoittaja voisi myös luopua sähköisen toimintatavan käyttämisestä siihen saakka, kunnes hän on vakuuttanut osakasrekisterin tiedot, toisin sanoen osakasrekisterin ylläpidon vapaaehtoisuus toteutetaan näin. Joka tapauksessa ilmoittajaa sitovat perintökaaren säännökset, mukaan lukien hänen perukirjaan ilmoittamiensa tietojen vakuuttaminen oikeiksi.

Esitetyssä mallissa on mahdollista toimia paitsi digitaalisesti palvelualustalla tai perinteisin menetelmin, myös nämä yhdistäen tai niiden välillä vaihdellen ennen perunkirjoitusta tai sen jälkeen. Vain jos perukirja laaditaan palvelualustalla, on mahdollista tarkistaa koneellisesti, ovatko perukirjan osakastiedot ja osakasrekisterin vakuutetut osakastiedot samat. DVV on ehdottanut, että lain voimaantulon jälkeen tehdään seurantatutkimus lain vaikutuksista ja toimivuudesta. Yksi seurantatutkimuksen aiheista olisi tutkia, miten hyvin vakuutettujen osakastietojen olemassaolo sekä eri muotoisissa perukirjoissa että osakasrekisterissä käytännössä toimii ja muodostuuko pesän ilmoittajan rooli myös osakasrekisterin tietojen ylläpitäjänä käytännössä toimivaksi.

## 2.2 Osakasrekisterin tietosisältö ja oikeusministeriön hallinnonalan viranomaisten ilmoitukset

Ehdotetun 5 §:n mukainen tietosisältö on kattava perunkirjoituksen, yhteishallinnon ja pesänselvityksen tarpeisiin. Pesän oikeustoimiin vaikuttavien päätösten – tärkeimpinä tieto pesänselvittäjän määräämisestä ja pesäosuuden ulosmittauksesta – tuominen ajantasaisesti ylläpidettävään rekisteriin on potentiaalisesti merkittävä parannus verrattuna nykytilaan.

Myös kuolinpesän yhteyshenkilön ja tämän yhteystietojen tallentaminen osakasrekisteriin sekä yhteystietojen ylläpito ovat merkittäviä parannuksia ja ajantasaiselle yhteyshenkilötiedolle ennakoidaan olevan jatkossa selkeää kysyntää. Edellä mainitulta seurantatutkimukselta DVV odottaa myös vastauksia siihen, ohjaako ehdotettu sääntely kokonaisuutena riittävän selkeästi pesiä ilmoittamaan yhteyshenkilön osakasrekisteriin. Hallituksen esityksessä perintökaaren 20 luvun 2 §:n 3 momentiksi on otettu huomioon DVV:n lausunto yhteyshenkilön määräytymisestä.

## 3. Osakasluettelon vahvistaminen

Perintökaaren 20 luvun 9 a – d §:ä ehdotetaan ajantasaistettavan menettelyn osalta. Lisäksi selvennettäisiin, ettei vahvistusta voi hakea, ellei sekä perittävän aviovarallisuussuhteisiin että perimykseen sovelleta Suomen lakia. DVV pitää muutosehdotuksia kannatettavina.

Uusi mahdollisuus vahvistaa kuolinpesän osakasrekisterin tiedot mahdollisesti vuosienkin päästä perunkirjoituksesta lisää vaativien ja selvityksiltään laajojen vahvistushakemusten määrää – huomioon on otettava kaikki mahdolliset osakaspiiriin vaikuttavat oikeustoimet ja tapahtumat – ja osin selittää varsin mittaviksi arvioituja vahvistamisen lisäresurssitarpeita. DVV:n käsityksen mukaan tältäkään osin ei ole tarkoitus muuttaa nykyisen hallintokäytännön mukaista vahvistamiskynnystä. Vahvistamispäätös ei ole oikeusvoimainen päätös siitä, ketkä ovat osakkaita. Vahvistusta ei anneta epäselvissä tapauksissa ja toisaalta vahvistavan viranomaisen tutkimisvelvollisuus ei ole yhtä laaja kuin menettelyssä, jossa riitatilanteessa oikeusvoimaisesti määritellään, ketkä ovat osakkaat.

Kallio Noora 911551379
Digitaalinen allekirjoittaja: Kallio Noora 911551379
Päiväys: 2026.06.12 10:39:15 +03'00'

Noora Kallio
ylijohtaja

Pennanen Nuutti 91166772L
Digitaalinen allekirjoittaja: Pennanen Nuutti 91166772L
Päiväys: 2026.06.12 09:43:02 +03'00'

Nuutti Pennanen
johtava asiantuntija